

DOI: 10.32703/2664-2964-2023-54-43-52

УДК 336.6

JEL Classification G 220, 34

Ірина Сергіївна Ковова, к.е.н., доцент
(доцент кафедри фінансів, обліку і оподаткування, Державний університет інфраструктури та технологій)
ORCID ID 0000-0003-3545-0055

Ольга Миколаївна Шпирко, к.е.н., доцент
(доцент кафедри фінансів, обліку і оподаткування, Державний університет інфраструктури та технологій)
ORCID ID 0000-0002-0601-6172

Дарина Сергіївна Ківало
(здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти, Державний університет інфраструктури та технологій)

ФІНАНСОВЕ УПРАВЛІННЯ В СТРАХОВИХ КОМПАНІЯХ

Роль фінансового управління в страхових компаніях стає все більш важливою, оскільки страхові компанії прагнуть реагувати на невизначеність і нестабільність умов ведення бізнесу, спричинених військовою агресією, різким скороченням споживачів та платоспроможного попиту, а також відповідати регуляторним вимогам, які зазнають трансформації. В статті розглянуто основні причини актуальності зростання уваги до теоретичного та практичного дослідження питань фінансового управління у страховиків. Авторами систематизовано процес фінансового управління в страхових компаніях, який складається з чотирьох взаємопов'язаних комплексних етапів: планування, обліку, аналізу і контролю. В статті запропоновано Checklist перевірки відділу фінансового управління страхової компанії при здійсненні трансформацій, який складається з чотирьох послідовних питань, отримавши відповідь на які страховик може корегувати проведення такої трансформації в залежності від цілей, які хоче досягти.

Авторами в статті встановлено зв'язок між категоріями управління фінансами страховика та страховий менеджмент.

Авторами структуровано та узагальнено систему фінансового управління в страхових компаніях, яка включає в себе підсистеми зовнішнього моніторингу стану страхового ринку та дослідження ризиків з метою прогнозування діяльності компанії та перспектив розвитку та підсистеми дослідження внутрішніх ризиків страховика.

В статті проведено стислий аналіз основних тенденцій ринку страхування в Україні за період повномасштабного воєнного вторгнення та систематизовано основні моменти, на які потрібно зважати страховикам здійснюючи управління фінансовою діяльністю.

Авторами визначено основні напрямки та шляхи реалізації покращення управління фінансами в страхових компаніях на основі комплексного та системного підходу, до яких віднесено такі як: стратегічне планування, фінансова освіта персоналу, використання інноваційних технологій та діджиталізація галузі, ефективне керування ризиками тощо.

© Ковова І.С., Шпирко О.М., Ківало Д.С. 2023

Ключові слова: фінансове управління, страхова компанія, управління фінансами, аналіз ринку страхування, страховий менеджмент, страхування

Постановка проблеми. Фінансове управління страховими компаніями є ключовою складовою їхньої успішної діяльності та включає в себе ряд складних аспектів, таких як ефективне керування ризиками та оптимізація інвестиційних стратегій для забезпечення сталого фінансового стану. Система фінансового управління в страхових компаніях складається з розгалужених механізмів та інструментів здатних впливати на фінансовий стан страховика, своєчасно його оцінювати, моніторити та на основі отриманих даних прогнозувати і корегувати стратегію розвитку підприємства. Особливо актуальним питання фінансового управління в страхових компаніях виступають в нестійких реаліях сьогодення під впливом наступних причин:

1. Оцінка та забезпечення фінансової стійкості страхових компаній стає все більше актуальною у зв'язку зі зростанням конкуренції на ринку;
2. Розвиток технологій, таких як цифрові інновації та кібербезпека, створює нові виклики і можливості для страхових компаній, які також впливають на їх фінансову стійкість;
3. Україна працює на підвищення свого фінансового рівня на міжнародному ринку, і це передбачає дотримання міжнародних стандартів та вимог в галузі страхового бізнесу;
4. Військова агресія росії та наслідки впливу Covid-19 сформували дестабілізуючий вплив на весь ринок послуг України, в тому числі і страхових, значно знизивши купівельну спроможність громадян та знизивши кількість споживачів страхових послуг.

Таким чином дослідження фінансового управління в страхових компаніях в теоретичних та практичних аспектах відіграє важливу роль для розвитку страхового ринку в цілому.

Мета статті. Систематизувати основні підходи до фінансового управління в страхових компаніях.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання оцінювання та забезпечення фінансової стійкості страхової компанії знайшли своє відображення в працях таких українських науковців як: В. Базилевич, Н. Ткаченко, Н. Внукова, О. Гаманкова, Р. Пікус, Л. Шірінян, та ін [1, 2, 3, 6, 7, 8]. В роботах вказаних науковців закладено основи теоретико-методичних підходів до управління фінансовою стійкістю страховиків, її структурних складових, норм оцінки показників стійкості тощо. В цілому, з огляду на актуальність теми, дана проблематика постійно вивчається, а існуючі підходи вдосконалюються та трансформуються під впливом світового досвіду.

Невирішена раніше частина проблеми. Систематизація основ фінансового управління з врахуванням нових реалій діяльності страхового ринку не проводилась, що залишає її проведення актуальним.

Виклад основного матеріалу дослідження. В умовах несприятливої економічної та політичної ситуації через пандемію та війну актуальність страхування та певних видів страхових послуг зростає як підвищується і ризиковість діяльності в секторі страхування.

Тому у страховиків виникає проблема мінімізації фінансових ризиків та збереження балансу між рівнем прибутковості та довірою клієнтів до страхових послуг. За таких умов своєчасно ухвалені управлінські рішення мають забезпечити фінансову стабільність і не допустити втрати конкурентних переваг на страховому ринку.

Україна як і інші країни, піддається впливу різних зовнішніх ризиків, таких як економічні кризи, природні катастрофи та геополітичні події. Фінансова стійкість страхових компаній важлива для подолання таких негативних впливів. Світовий страховий ринок знаходиться в постійному розвитку, що призводить до зростання кількості страхових компаній та різноманітності їхніх послуг. І розвиток та стан страхового ринку в певному регіоні впливає на стан фінансової системи страховика. Страховий сектор має потенціал сприяти

економічному розвитку, але це можливо лише в умовах фінансової стійкості. Він може виступати в якості фінансової опори для бізнесу та інвесторів.

Аналіз фінансових даних є ключовою складовою стратегічного управління та прийняття рішень для підприємств у сучасному бізнес-середовищі. Відстеження та оцінка фінансового стану страхового ринку протягом певного періоду, надає можливість керівництву та інвесторам здійснювати обґрунтовані рішення та прогнози щодо подальшого розвитку та інвестиційної привабливості підприємства, з урахуванням ринкової кон'юнктури та сформованих тенденцій.

Аналіз інформації наданої Національним банком України за 2022 рік та перший квартал 2023 року вказує на різні тенденції та виклики в страховій сфері України з яких можна виокремити наступні, подані в таблиці 1.

Таблиця 1. Аналіз основних тенденцій ринку страхування в Україні за 2022 рік та перший квартал 2023 року

Показник	2022 рік	1 квартал 2023 рік
Економічна ситуація	Економічна нестабільність та війна в Україні вплинули на ринок страхування. Спад активності.	Стабілізація під час війни, але економічний спад.
Зміни в структурі страхування	Загальний спад страхових премій. Спад премій у сферах майна, вантажів, фінансових ризиків.	Зменшення страхових премій страхування життя та ризикового страхування. Зростання страхових премій "Зеленої картки".
Основні сегменти ринку	Авто- (КАСКО, ОСЦПВ) - 40% ринку премій. Особисте страхування (медичне, життя) - 30% ринку.	Авто- (КАСКО, ОСЦПВ) - 40% ринку премій. Особисте страхування (медичне, життя) - 30% ринку.
Зміни в перестрахованні	Внутрішнє перестраховання майже припинилося.	Відновлення можливості платежів за перестрахованням з нерезидентами. Збільшення обсягів передачі премій у перестраховання.
Вплив геополітичних подій	Вплив війни та геополітичних факторів на ринок.	Продовження впливу геополітичних нестабільностей на ринок страхування.

Джерело: систематизовано авторами на основі [4,5]

Також основними тенденціями, що сформувались на ринку страхування в 2022 році було скорочення кількості страховиків, спад страхових премій та зменшення виплат та зміни за обсягами страхових премій за видами страхування. Зменшення кількості зареєстрованих страхових компаній свідчить про консолідацію галузі та видалення з ринку недієздатних гравців. Багато з цих компаній вже не провадили діяльність, а їхні ліцензії були відкликани раніше, що свідчить про більшу уважність регуляторів у сфері страхування.

Протягом 2022 року проведено стабілізацію активів ризикових страховиків. Зауважимо, що обсяг активів ризикових страховиків, які продовжують свою діяльність, залишився майже незмінним. Це може свідчити про те, що страхові компанії прагнуть зберегти фінансову стабільність. Загальний обсяг валових страхових премій скоротився внаслідок

повномасштабної війни та економічного спаду, які призвели до зниження активності на ринку. Виплати за страховими випадками впали ще суттєвіше, що може бути результатом меншої кількості страхових подій або більш стриманої практики виплат. Спостерігається зменшення страхових премій для більшості видів страхування, особливо для страхування майна, вантажів та фінансових ризиків. Спад надходжень премій із КАСКО свідчить про менший попит на цей вид страхування. На противагу їм страхові премії "Зеленої картки" зросли, що пов'язано з виїздом значної кількості громадян з України через війну. Це відображає вплив геополітичних подій на ринок страхування. Транспортне та медичне страхування залишилися найбільшими сегментами ринку за обсягом отриманих премій, незважаючи на загальний спад обсягів страхових премій в галузі. У цілому 2022 рік характеризувався спадом активності на ринку страхування внаслідок впливу геополітичних та економічних факторів. Страхові компанії стикалися з викликами зниження попиту та зростанням ризиків, і вони можуть необхідна була адаптації та стратегічного планування, щоб залишитися конкурентоспроможними на ринку. Під кінець року ринок трохи стабілізувався і в цілому страховики закінчили його прибутково[4].

Аналіз даних за перший квартал 2023 року у сфері страхування в Україні вказує на наступні важливі тенденції. Обсяг активів страховиків життя зріс, тоді як ризикових страховиків стало менше через вихід з ринку шести страхових компаній в 2022 році. Це свідчить про деяку стабільність у сегменті страхування життя та консолідацію ринку. Продовжується зниження страхових премій страхування життя, які скоротилися на 15% порівняно з попереднім періодом та на 13% порівняно з I кварталом 2022 року. Однак виплати страховиків життя зросли на 8% за квартал та навіть на 65% порівняно з I кварталом 2022 року. Зафіксовано зростання відношення виплат до премій у сегменті страхування життя вже протягом п'яти кварталів поспіль. Це свідчить про зростання виплат і можливий збільшений ризик для страхових компаній. Обсяги валових премій ризикового страхування зменшилися на 6% за квартал, але зросли на 7% порівняно з I кварталом 2022 року. Це може вказувати на невелике відновлення попиту на цей вид страхування. Відновлення можливості здійснювати платежі за перестрахованням з нерезидентами призвело до зростання обсягів премій, переданих у перестраховання нерезидентам, до рівня перед повномасштабним вторгненням. Однак внутрішнє перестраховання майже припинилося, що може вказувати на зміни в стратегії перестраховання компаній. Обсяг премій "Зеленої картки" залишився практично незмінним за квартал, але зріс удвічі порівняно з I кварталом попереднього року. Однак виплати за "Зеленою картою" збільшилися майже вдвічі за перші три місяці року та більше ніж у п'ять разів порівняно з I кварталом попереднього року. Авто- (КАСКО, ОСЦПВ) та особисте страхування (медичне, життя) незмінно залишаються домінуючими сегментами ринку за преміями та виплатами[5].

Загалом, аналіз першого кварталу 2023 року показує вплив різних факторів на ринок страхування в Україні, включаючи геополітичні події та зміни в попиті на різні види страхування. Ринок страхування продовжує відчувати вплив зовнішніх чинників, і страхові компанії можуть потребувати адаптації своїх стратегій для успішного функціонування у цих умовах.

В цілому українська економіка відновлюється швидше, ніж прогнозував Національний Банк України. Інфляція в Україні стрімко сповільнилася з 26% у січні до майже 11% у липні 2023 року. Дезінфляційний тренд зберігатиметься й надалі. Зокрема, прогнозується зниження інфляції – до 10,6% у 2023 році, 8,5% у 2024 році та 6,0% у 2025 році. [5]

Прогнози НБУ щодо подальшого зниження інфляції свідчать про поступовий розвиток економіки та віру в стабільну фінансову ситуацію. Однак важливо враховувати, що сприятлива інфляційна динаміка вимагає постійного контролю та розумної монетарної політики для того, щоб забезпечити її тривалий та стійкий спад.

Зазначимо, що під фінансовим управлінням в страховій компанії ми розуміємо підсистему

управління фінансовими ресурсами страховика, що включає облік, аналіз, контроль, планування, інформаційне забезпечення та координацію фінансової, інвестиційної та страхової діяльності компанії для досягнення її стратегічних та тактичних цілей. Разом з тим така агрегована категорія як система управління фінансами включає прийняття фінансових рішень щодо управління фінансовими ресурсами страховика, а також фінансовими відносинами, які виникають у процесі руху фінансових ресурсів. Тобто обидві вказані категорії є взаємопов'язаними та входять до напрямків діяльності страхового менеджменту.

Таким чином при управлінні фінансами страхових компаній необхідно враховувати тенденції, що склались на ринку та прогнози регулятора щодо поступової стабілізації економічної ситуації в Україні. В залежності від стану аналізу внутрішніх факторів та враховуючи зовнішню ситуацію, комплексно підходити до побудови фінансової стратегії та управління фінансами.

Оцінювання та забезпечення фінансової стійкості є важливою складовою системи управління фінансами страховика. Фінансова стійкість впливає не тільки на стабільність всього фінансового сектору, а також в умовах зростаючого ризику і змін допомагає захистити інтереси клієнтів.

Можна систематизувати процес фінансового управління в страхових компаніях наступним чином як показано на рис. 1.

Рис. 1. Процес фінансового управління в страхових компаніях

Джерело: систематизовано авторами на основі [3,6,7,8]

Стратегії, яких дотримуються багато компаній, включають органічне зростання за рахунок покращення андеррайтингу та нових продуктів, стратегічні придбання та покращення управління капіталом та інвестиціями, включаючи викуп акцій та альтернативні інвестиційні стратегії. Враховуючи повільне зростання та м'яке ціноутворення, підвищення ефективності та прибутковості операцій також є високими пріоритетами.

Фінанси відіграють важливу роль у розробці цих стратегій. Фінансовий відділ повинен розглядати наступні питання виконуючи роль управителя, надаючи точну звітність про фінансову та операційну інформацію компанії, а також допомагаючи виконувати всі регуляторні вимоги.

Ефективність фінансових процесів також піддається все більшій перевірці, оскільки компанії шукають шляхи скорочення витрат, особливо у функціональних сферах, які не приносять прибутку.

Щоб вивести цю функцію на новий рівень, фінансовий відділ повинен розширити свій фокус, щоб стати безцінним бізнес-партнером. Фінансовий відділ має можливість створювати додаткову цінність, використовуючи аналітику для надання дієвих інсайтів, які допомагають формувати бізнес-стратегію, а також надаючи аналітику, яка покращує передбачуваність ефективності бізнесу.

Страхові компанії повинні визначити пріоритети серед різних ролей, які можуть відігравати фінанси та оцінити, які з її можливостей слід посилити. Тобто відповісти на наступні питання, які подані в checklist рис.2. На основі цього процесу самоаналізу страхова

компанія може визначити пріоритетні напрямки для вдосконалення та розробити план дій для фінансової трансформації свого відділу управління фінансами.

Компанії, які мають недоліки у своїй фінансовій звітності та контролі, повинні як правило, зосередитися на посиленні своїх можливостей у цих сферах, які є фундаментальними елементами сильної фінансової функції. Але це лише початкові кроки.

Компанії, які мають ефективну систему фінансової звітності і контролю, але прагнуть підвищити здатність фінансистів робити внесок у бізнес-стратегію підприємства, повинні зосередитися на таких можливостях як наявність аналітичних і стратегічних навичок серед персоналу, а також на технологічну інфраструктуру, необхідну для використання аналітики для забезпечення підтримки прийняття рішень та виявлення додаткових можливостей.

Чи має фінансова служба чітке розуміння свого статуту та очікувань своїх клієнтів у компанії?	↪
Чи має фінансова служба чітке управління та організаційну структуру?	↪
Чи має він стандартизовані, інтегровані та ефективні бізнес-процеси?	↪
Чи доступна технологічна інфраструктура для управління фінансовим контролем та звітністю, а також для надання аналітики що підтримує прийняття бізнес-рішень?	↪

Рис. 2. Checklist перевірки відділу фінансового управління страхової компанії

Джерело: розроблено авторами

Розробка та впровадження фінансової трансформації може бути особливо складною для страховиків через фрагментарність застарілих систем, наявність жорстких регуляторних вимог до звітності та розкриття інформації, а також складний фінансовий облік.

У сьогоденнішому невизначеному бізнес-середовищі працівники фінансового відділу страховика мають можливість не просто типово підходити до аналізу фінансової звітності через системи показників але й завдяки покращенню аналітики даних допомагати в підтримці прийняття рішень та управління капіталом. Щоб реалізувати свій потенціал доданої вартості страхова компанія повинна розглянути можливість вийти за рамки поступових покращень, розробити стратегічне бачення того як фінансова функція може стати бізнес-партнером, а потім здійснити трансформацію, щоб зробити це бачення реальністю.

Таким чином можна структурувати та узагальнити систему фінансового управління в страхових компаніях на рис.3.

Основою фінансового управління в страхових компаніях є забезпечення фінансової стійкості та безпеки. Страхова компанія вважається фінансово стійкою, якщо вона може витримувати різкі коливання ризиків і вимог, пов'язаних із страхуванням, без порушення своєї спроможності виконувати фінансові зобов'язання перед клієнтами. Тому фінансова стійкість страхової компанії вимагає комплексного підходу до управління ризиками і фінансами, а також дотримання високих стандартів і нормативів галузі. Це важливо для захисту інтересів клієнтів та забезпечення стабільності самої компанії в непередбачуваних ситуаціях.

Рис. 3. Система фінансового управління в страхових компаніях

Джерело: розроблено авторами

В таблиці 2 систематизовано основні напрямки та шляхи реалізації покращення управління фінансами в страхових компаніях на основі комплексного та системного підходу. Компанія може трансформувати систему фінансового управління як комплексно за всіма напрямками, так і на підставі самодіагностики визначати пріоритетні напрямки трансформації якщо певні вже удосконалені на належному рівні.

Таблиця 2. Ключові напрями та шляхи для реалізації покращення управління фінансами в страхових компаніях

Напрямок	Шляхи реалізації
1	2
Оцінка ефективності фінансового управління	Проведення комплексної оцінки фінансового управління компанією.
Визначення основних напрямків удосконалення фінансового управління на засадах ризик-менеджменту	Визначення пріоритетних напрямків для оптимізації фінансового управління з урахуванням ризиків.
Теоретичні засади фінансового управління	Вивчення і впровадження сучасних теоретичних підходів та методів фінансового управління.
Організаційно-методичні аспекти управління	Розробка та впровадження внутрішніх процедур та методики управління фінансами.
Розробка науково-практичних рекомендацій підвищення ефективності фінансового управління в страховій сфері	Розробка конкретних рекомендацій для підвищення ефективності фінансового управління.

1	2
Оптимізація портфеля страхових продуктів	Аналіз та адаптація портфеля страхових послуг до змін на ринку та потреб споживачів, що дозволяє збільшити прибутковість та знизити ризики.
Ефективне управління ризиками	Розвинення системи ризик-менеджменту для зменшення фінансових ризиків та забезпечення стабільності.
Підвищення ефективності інвестиційної діяльності	Розроблення стратегій інвестування, які дозволяють отримувати високий дохід від інвестиційних активів.
Ефективна фінансова аналітика	Впровадження сучасних інструментів аналізу фінансової діяльності для прийняття обґрунтованих фінансових рішень.
Ефективна дебіторська практика	Оптимізація процесів взаємодії з клієнтами та контроль над заборгованістю.
Покращення керування ліквідністю	Забезпечення належного рівня ліквідності для вчасного виконання фінансових зобов'язань.
Фінансова освіта персоналу	Підвищення фінансової грамотності та компетентності співробітників у сфері фінансів та страхування.
Стратегічне планування	Розроблення довгострокових стратегій та планів для досягнення фінансових цілей та забезпечення стійкого розвитку.
Аудит та контроль	Посилення фінансового контролю та проведення регулярних аудиторських перевірок.
Використання інноваційних технологій, діджиталізація галузі	Запровадження сучасних ІТ-рішень для оптимізації фінансових процесів та покращення обслуговування клієнтів.

Джерело: систематизовано авторами на основі [6,7]

Висновки. Таким чином констатуємо, що управління фінансами в страхових компаніях відіграє важливу роль, оскільки багато страховиків прагнуть досягти прибуткового органічного зростання, здійснювати стратегічні придбання, досягти операційної ефективності та покращити управління капіталом.

Страховики, які беруть до уваги сучасні методи управління фінансами та здійснюють відповідно до них фінансову трансформацію, мають потенціал для отримання значних переваг в цих сферах. Залежно від цілей компанії переваги можуть включати посилення контролю, підвищення операційної ефективності, покращення управління навичками персоналу, а також більший внесок у бізнес-стратегію за рахунок використання аналітики для розробки дієвих інсайтів.

Реалізація потенціалу фінансів для створення додаткової вартості часто вимагає від компаній комплексного та системного підходу. Фінансовий відділ, ІТ-відділ та окремі бізнес-підрозділи повинні докладати зусиль і працювати спільно як правило, за підтримки штатних ресурсів. Трансформаційні проекти повинні мати сміливі цілі, але при цьому також встановлювати обмежену кількість цілей з високим рівнем впливу. Хоча ці принципи можуть підвищити ймовірність успіху перший крок є найважливішим - це почати з чіткого стратегічного бачення різних способів, якими фінанси можуть допомогти страховій компанії в досягненні її бізнес-цілей.

ЛІТЕРАТУРА

1. Базилевич В.Д., Базилевич К., Пікус Р.В. та ін. Страхування : підручник, за ред. В.Д. Базилевич. Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. К. : Знання, 2008. 1019 с.
2. Внукова Н.М. Страхування: теорія та практика : навч.-метод. посіб. / Н.М. Внукова, В.І. Успенко, Л.В. Єременко та ін. ; за ред. проф. Н. М. Внукової. Харків : Бурун Книга, 2004. 376 с.
3. Гаманкова О. О. Фінанси страхових організацій : навч. посіб. К. : КНЕУ, 2007. 328 с.
4. Національний Банк України. Огляд небанківського фінансового сектору, 2022 рік. URL: <https://bank.gov.ua/ua/supervision/nonbanks> (дата звернення 20.09.2023)
5. Національний Банк України. Огляд небанківського фінансового сектору, 2023 рік. URL: <https://bank.gov.ua/ua/supervision/nonbanks> (дата звернення 20.09.2023)
6. Пікус Р.В., Балицька М.В. Фінансова стійкість страхової організації та джерела її забезпечення. *Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка*. 2016. № 3 (180). С.6-10
7. Ткаченко Н.В. Фінансова стійкість страхових компаній (методологія оцінки та механізми забезпечення) : дис. ... д-ра економ. наук : спец. 08. 00. 08 – гроші, фінанси і кредит; ДВНЗ «УАБС НБУ». Суми, 2011. 418 с.
8. Шірінян Л. В. Фінансова стійкість страхових компаній та шляхи її забезпечення. Харк. нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна. Х., 2007. 20 с.

REFERENCES

1. Bazylevych V. Bazylevych K, Pikus V. and others (2008). Strakhuvannya : pidruchnyk [Insurance] Znannia, , Kyiv, Ukraine. 1019 p.
2. Vnukova N.M., Uspalenko V.I., L. V. Yeremenko and others. (2004). Strakhuvannya: teoriya ta praktyka [Insurance: theory and practice]. Burun Book. Kharkiv. Ukraine.376 p.
3. Hamankova O. O.(2007). Finansy strakhovykh orhanizatsiy [Finances of insurance organizations]. KNEU, Kyiv, Ukraine. 328 p.
4. National Bank of Ukraine. Overview of the non-banking financial sector, 2022. Available at: <https://bank.gov.ua/ua/supervision/nonbanks> (Accessed 20 September 2023).
5. National Bank of Ukraine. Overview of the non-banking financial sector, 2023. Available at: <https://bank.gov.ua/ua/supervision/nonbanks> (Accessed 20 September 2023).
6. Pikus R.V. and Balyts'ka M.V.(2016). “Financial stability of the insurance organization and sources of its support”. *Bulletin of the Kyiv National University named after Taras Shevchenko*. Vol. 3 (180). pp 6-10.
7. Tkachenko N. V.(2011). :Financial stability of insurance companies (assessment methodology and mechanisms of provision)” Abstract of Dr. Economist. Sciences. dissertation, Money, finance and credit, DVNZ “UABS NBU”, Sumy, Ukraine.
8. Shirinyan L.V. (2007). Finansova stiykist' strakhovykh kompaniy ta shlyakhy yiyi zabezpechennya :[Financial stability of insurance companies and ways to ensure it]. Khark. nats. un-t im. V.N.Karazina. Kharkiv. Ukraine. 20 p.

*Iryna Kovova, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
(Associate Professor of the Department of Finance, Accounting and Management, State University of Infrastructure and Technologies)*

*Olha Shpyrko, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
(Associate Professor of the Department of Finance, Accounting and Management, State University of Infrastructure and Technologies)*

*Daryna Kivalo,
(Recipient of the second (Master) level of higher education, State University of Infrastructure and Technologies)*

FINANCIAL MANAGEMENT IN INSURANCE COMPANIES

The role of financial management in insurance companies is becoming increasingly important, as insurance companies strive to respond to the uncertainty and instability of business conditions caused by military aggression, a sharp reduction in consumer and solvent demand, as well as to meet regulatory requirements that are undergoing transformation. The article examines the main reasons for the relevance of increasing attention to the theoretical and practical research of financial management issues at insurers. The authors systematized the process of financial management in insurance companies, which consists of four interconnected complex stages: planning, accounting, analysis and control. The article offers a Checklist for checking the financial management department of an insurance company when implementing transformations, which consists of four consecutive questions, after receiving the answer to which insurers can adjust the implementation of such a transformation depending on the goals they want to achieve.

The authors of the article establish a connection between the categories of financial management of the insurer and insurance management

The authors structured and summarized the financial management system in insurance companies, which includes subsystems of external monitoring of the state of the insurance market and risk research for purpose of forecasting the company's activities and development prospects, and the subsystem of the insurer's internal risk research.

The article provides a concise analysis of the main trends of the insurance market in Ukraine during the period of a full-scale military invasion and systematizes the main points that insurers need to consider when managing their financial activities.

The authors defined the main directions and ways of improving financial management in insurance companies based on a comprehensive and systematic approach, which include strategic planning, financial education of personnel, use of innovative technologies and digitization of the industry, effective risk management, etc.

Keywords: financial management, insurance company, insurance market analysis, insurance management, insurance

Стаття прийнята до друку 10 жовтня 2023 року